

Conference name – XXXIII Міжнародна науково-практична конференція «World trends, realities and modern problems»

Section name – Pedagogy

ВИКОРИСТАННЯ ІДЕЙ КОСТЯНТИНА УШИНСЬКОГО В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Shyshenko Valentyna,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Primary and Vocational Education

H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University,

Kharkiv, Ukraine

valya.shyshenko@gmail.com

Yevkov Vitalii,

student of higher education at the Faculty of Primary Education

H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University,

Kharkiv, Ukraine

Сьогодні ми можемо беззаперечно говорити про те, що саме Костянтин Дмитрович Ушинський на наукових позиціях обґрунтував вітчизняну педагогічну науку, розкрив сутність основних закономірностей та принципів, показав специфіку застосування методів і форм навчання та виховання, адаптувавши їх до українських освітніх реалій.

Учений справедливо вважав, що педагогіка – особлива наука, яку не можна порівнювати з іншими галузями знань. Вона використовує всі необхідні факти, явища та події із суміжних наук, щоб пояснити закони розвитку людської особистості та сприяти досягненню виховної мети на кожному новому витку розвитку людства.

Тісний взаємозв'язок педагог бачив між педагогікою та історією, логікою, фізіологією та психологією. На думку вченого, головним завданням педагога є підготовка підростаючого покоління до самостійного життя в суспільстві.

Хіба ця позиція не є сучасною? На наш погляд, вона якнайкраще пов'язана з положеннями Державного стандарту про підготовку таких випускників, які першочергово вмieli б самостійно мислити та здобувати знання у нових нестандартних умовах.

Видатний педагог стверджував, що освіта тільки в тому випадку досягне своєї мети, якщо буде дотримано певні умови: тісний взаємозв'язок із життєвими реаліями; дотримання принципу природовідповідності, тобто прямування за природою дитини, а не всупереч їй; навчання рідною для дитини мовою, врахування традицій та досвіду народної педагогіки.

На думку Ушинського, досконалість системи освіти виявлятиметься лише в тому випадку, якщо це не сліпе копіювання та наслідування західних манер і систем, а самостійний розвиток народної педагогіки, що відображає природні потреби народу. Адже тільки в такому випадку складуться особливі вимоги до народної педагогіки: навчання та виховання слід будувати на національних засадах; народна освіта має зосередитися у руках самого народу; керівництво та організація шкільної справи також мають бути віддані народу; саме народ визначає зміст, форми та методи освіти; необхідно прагнути до того, щоб увесь народ був грамотним і освіченим; жіноча освіта має здійснюватися нарівні з освітою чоловіків.

Однією з ключових проблем у педагогіці К. Ушинського є реалізація системи загальнодидактичних вимог до успішного навчання. Педагог вважав, що необхідно розвивати розумові сили учнів та допомагати їм у оволодінні знаннями, пов'язаними із самим життям.

Отже, педагогічні ідеї К. Ушинського до нині залишаються актуальними та різнобічними, між ними існують логічні взаємозв'язки, засновані на почутті патріотизму, бажанні перетворити українську систему освіти та виховання на краще та зробити її не гіршою за освітні системи європейських країн.